

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte predsedníčky JUDr. M. Fridovej a členiek senátu JUDr. H. Haukvitzovej a JUDr. Ľ. Kúdelovej v právnej veci navrhovateľa: S., O., K., proti odporcovi: 1/ M., R., odporcovi: 2/ J., T., o zdržanie sa používania označenia prevádzky kaviarne „K.“, o primerané zadost'učinenie vo výške 125 000 Sk a o zaplatenie ušlého zisku vo výške 125 000 Sk, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 40 Cbs 67/2004-73 zo dňa 21. júna 2006, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 40 Cbs 67/2004-73 zo dňa 21. júna 2006 v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi 2/ trovy odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd, ako súd prvého stupňa, konanie o uloženie povinnosti zdržať sa používania označenia prevádzky kaviarne „K.“ zastavil. Vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol. Navrhovateľovi uložil povinnosť, aby zaplatil odporcovi 2/ trovy konania v sume 584 Sk. Odporcovi 1/ trovy konania nepriznal.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že z predložených listinných dôkazov, z výpovede štatutárneho zástupcu navrhovateľa a odporcu 2/, súd dospel k záveru, že

nie sú splnené podmienky generálnej klauzule nekalej súťaže v zmysle § 44 odsek 1 Obchodného zákonníka. Konanie odporcu 1/ a odporcu 2/ nemá kauzálny vzťah k hospodárskej súťaži. Navrhovateľ nepredložil súdu dôkaz o tom, že by odporca 1/ začal vykonávať činnosť v prevádzke kaviarne na základe nájomnej zmluvy so zámerom poškodiť navrhovateľa s úmyslom získať trvalý prospech, rovnako kauzálny vzťah hospodárskej súťaži nepreukázal ani vo vzťahu k odporcovi 2/, ktorý v prevádzke vypomáhal odporcovi 1/. Navrhovateľ nepredložil žiadny dôkaz o svojom tvrdení v tom smere, že konanie odporcov je porušením dobrých mravov súťaže, a že ich konanie je spôsobilé vyvolať ujmu iným súťažiteľom alebo spotrebiteľom. Konanie odporcu 1/, ktorý začal prevádzkovať kaviareň na základe nájomnej zmluvy a z dôvodu zlého zdravotného stavu štatutárneho zástupcu navrhovateľa nemožno kvalifikovať ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, ktoré je spôsobilé vyvolať ujmu iným súťažiteľom alebo spotrebiteľom. Rovnako odporca 2/ neporušil dobré mravy a jeho konanie nebolo spôsobilé vyvolať ujmu, keď v prevádzke vypomáhal svojmu synovi svojou činnosťou. Súd tvrdené konanie odporcov posudzoval nielen podľa generálnej klauzuly, ale zároveň podľa toho, či tvrdené konanie nenapĺňa znaky osobitných skutkových podstát. Navrhovateľ tvrdil, že odporcovia využívajú a ťažia z nápadov, z úsilia iného, parazitujú na povesti zabehnutej prevádzky s tým, že používajú naďalej označenie prevádzky Kaviareň „K.“ s cieľom dosiahnuť výsledok, ktorý by inak nedosiahli.

Podľa § 48 Obchodného zákonníka, parazitovaním je využívanie povesti podniku, výrobkov alebo služieb iného súťažiteľa s cieľom získať pre výsledky vlastného alebo cudzieho podnikania prospech, ktorý by súťažiteľ inak nedosiahol.

Podľa § 47 písm. a/ Obchodného zákonníka, vyvolanie nebezpečenstva zámeny je použitie obchodného mena alebo osobitného označenia podniku, ktorý používa už právom iný súťažiteľ. Navrhovateľ v konaní nepredložil žiadny dôkaz o svojom tvrdení, že by odporca 1/ alebo odporca 2/ vykonávali činnosť v prevádzke kaviarne na K., s označením Kaviareň „K.“, a že by týmto konaním parazitovali na povesti zabehnutej prevádzky, nepreukázal tvrdenie, že využívali a ťažili z nápadov navrhovateľa, ktoré navrhovateľ ani v konaní bližšie nešpecifikoval.

Navrhovateľ v konaní nepredložil jediný dôkaz o tom, že kaviareň na K., v ktorej vykonával pohostinskú činnosť, označoval názvom Kaviareň „K.“. Vzhľadom na to, že

navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho práva boli nekalou súťažou porušené alebo ohrozené odporcom 1/ alebo odporcom 2/, nevznikol mu nárok na poskytnutie primeraného zadosťučinenia v zmysle § 53 Obchodného zákonníka, a preto súd návrh v tejto časti zamietol. Predmetom sporu je nárok na zaplatenie 125 000 Sk titulom náhrady zisku v zmysle § 381 Obchodného zákonníka.

Podľa § 381, namiesto skutočne ušlého zisku môže poškodená strana požadovať náhradu zisku dosahovaného spravidla v poctivom obchodnom styku za podmienok obdobných podmienkam porušenia zmluvy v okruhu podnikania, v ktorom podniká. Dôkazné bremeno ohľadne náhrady zisku je na poškodenej strane. Obvyklý zisk nie je možné priznať vtedy, ak poškodený nemal nárok na ušlý zisk. Pre priznanie práva na náhradu škody, ktorou sa rozumie buď skutočná škoda a ušlý zisk ako zisk, ktorý by bol poškodený dosiahol, keby nenastala škodná udalosť sa vyžaduje, aby boli dané všetky predpoklady zodpovednosti za škodu v zmysle § 373 Obchodného zákonníka. Navrhovateľ v konaní neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal splnenie všetkých predpokladov pre priznanie práva obvyklého zisku. Daňové priznanie za rok 2002, ktorým navrhovateľ preukazoval príjem vo výške 300 000 Sk, nie je dostatočným dôkazným prostriedkom o všetkých predpokladoch pre vznik zodpovednosti za uplatnenú výšku obvyklého zisku. Na základe takto zisteného skutkového stavu, súd nárok navrhovateľa o zaplatenie obvyklého zisku vo výške 125 000 Sk zamietol. Konanie o uloženie povinnosti zdržať sa používania označenia prevádzky Kaviareň „K.“ v zmysle § 96 ods. 1 a 3 OSP zastavil. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP.

Proti tomuto rozsudku v časti, kde bol návrh zamietnutý, podal navrhovateľ odvolanie. Uviedol, že sa domnieva, že súd nesprávne vyložil ustanovenie § 44 ods. 1 Obchodného zákonníka. Medzi žalobcom ako nájomníkom a žalovaným 1/ ako podnájomníkom bola uzatvorená zmluva o podnájme, a to na dobu určitú od 1.1.2002 do 31.12.2002. Tento právny akt je dostatočným prejavom vôle žalobcu, že vôbec nemal v úmysle ukončiť svoj nájomný vzťah k predmetným priestorom. Takýto stav vôle žalobcu vyplýva taktiež zo zmluvy o výkone správy majetku, ktorá bola uzavretá medzi žalobcom a spoločnosťou M., v ktorej bol dohodnutý výkon správy majetku na dobu päť rokov do 31.12.2005. Pri uzatváraní zmluvy o podnájme medzi žalobcom a žalovaným 1/ si žalovaný 1/ bol dostatočne vedomý skutočnosti, že jeho pôsobenie

v podnájomnom priestore je ohraničené na vymedzenú dobu, maximálne na jeden rok. Napriek uvedenej skutočnosti, žalovaný 1/ a žalovaný 2/ počas podnájomného zmluvného vzťahu so žalobcom začali vyvíjať snahu po zmene dohodnutých podmienok. Žalovaní za trvania podnájomného vzťahu so žalobcom prejavili úmysel nastúpiť na miesto žalobcu ako nájomca predmetných priestorov. Už začiatkom októbra 2002 žalovaní jasne prejavili úmysel neuspokojiť sa s ročným pôsobením v podnájomných priestoroch, keď vyzvali žalobcu, aby opustil predmetný nájomný priestor. Vzhľadom na platnú nájomnú zmluvu uzatvorenú medzi žalobcom a prenajímateľom, a taktiež s poukazom na záväzky žalobcu vyplývajúce zo zmluvy o výkone správy majetku, uzavretej medzi spoločnosťou M. a žalobcom, žalobca požiadavku žalovaných odmietol. Žalovaní reagovali podráždene a oznámili žalobcovi, že zabezpečia, aby žalobca dostal výpoveď nájomnej zmluvy. Takéto konanie žalovaných je dostatočným prejavom ich vôle a preukázaním úmyslu zaujať pozíciu žalobcu a spôsobiť mu škodu. Žalobcovi bolo v októbri 2002 doručené ukončenie nájomného vzťahu s výpovednou lehotou tri mesiace. Nájomný vzťah žalobcu k predmetným priestorom skončil 31.1.2003. Žalovaní zaujali odo dňa 1.2.2003 pozíciu žalobcu. Uvedené konanie žalovaných počas uzatvoreného podnájomného vzťahu so žalobcom považuje žalobca za konanie porušujúce dobré mravy hospodárskej súťaže a za nekalosúťažné konanie z porušenia zmluvného vzťahu zo zmluvy o podnájme. Žalobca sa domnieva, že je daná objektívna zodpovednosť žalovaných v zmysle § 44 ods. 1 Obch. zák. a opísané konanie žalovaných má kauzálny vzťah k hospodárskej súťaži. Je toho názoru, že súd bezdôvodne skúmal nekalosúťažnosť riadne uzavretého podnájomného zmluvného vzťahu medzi navrhovateľom a odporcom 1/ a na výsledku skúmania postavil svoje rozhodnutie. Vôbec nepodrobil skúmaniu konanie žalovaných počas uvedeného podnájomného vzťahu. Prvostupňový súd neskúmal dostatočne postavenie žalovaného 2/ a jeho vzťah k prejednávanej veci. Uspokojil sa s tvrdením žalovaného 2/, že vypomáhal synovi pri podnikaní, pričom nevenoval pozornosť skutočnosti, že ide o osobu, ktorá má postavenie spolupracujúcej osoby podnikateľa, ktorej vyplývajú z toho stavu nielen povinnosti, ale aj práva, napríklad podiel na zisku. V časti uplatneného nároku žalobcu na ušlý zisk súd nesprávne vyložil ust. § 381 Obch. zák. Žalobca predložil svoje daňové priznanie za rok 2001, z ktorého je zrejmé, že zisk žalobcu za rok 2001 z prevádzkovania kaviarne bol 309 367 Sk. Podmienky pre priznanie nároku na obvyklý zisk žalobca splnil, pretože žalovaní konali nekalosúťažne, žalobcovi

vznikla škoda a príčinná súvislosť vyplýva zo skutkového zistenia veci. Navrhuje, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie prvostupňového súdu a zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi primerané zadost'učinenie vo výške 125 000 Sk a obvyklý zisk vo výške 125 000 Sk, ako aj trovy konania.

Najvyšší súd SR, ako súd odvolací, prejednal odvolanie navrhovateľa podľa § 212 ods. 1 OSP v neprítomnosti odporcu 1/ podľa § 101 ods. 2 OSP a rozhodnutie prvostupňového súdu v napadnutej časti ako vecne správne podľa § 219 OSP potvrdil. Vychádzal zo zistenia, že v odvolacom konaní zostalo predmetom sporu žalobcom uplatnené právo na zaplatenie primeraného zadost'učinenia v sume 125 000 Sk a náhradu ušlého zisku v sume 125 000 Sk. Ide teda o navrhovateľom uplatnené majetkové práva ako právne prostriedky ochrany proti nekalej súťaži, ktoré sú upravené v § 53 Obchodného zákonníka. Podľa tohto ustanovenia, osoby, ktorých práva boli nekalou súťažou porušené alebo ohrozené, môžu sa proti rušiteľovi domáhať, aby sa tohto konania zdržal a odstránil závadný stav. Ďalej sa môže požadovať primerané zadost'učinenie, ktoré sa môže poskytnúť aj v peniazoch, náhradu škody a vydanie bezdôvodného obohatenia. Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že je potrebné predovšetkým skúmať, či boli práva navrhovateľa porušené nekalosúťažným konaním odporcov, teda je potrebné skúmať, či došlo k naplneniu generálnej klauzuly upravenej v § 44 ods. 1 Obchodného zákonníka. Podľa tohto ustanovenia, nekalou súťažou je konanie v hospodárskej súťaži, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi súťaže a je spôsobilé privodiť ujmu iným súťažiteľom alebo spotrebiteľom. Nekalá súťaž sa zakazuje.

Všeobecný výklad generálnej klauzuly upravenej v § 44 sa sústreďuje na tri základné podmienky, ktoré musia byť splnené kumulatívne, aby dané konanie bolo kvalifikované ako nekalá súťaž, to znamená, že musí ísť o konanie v hospodárskej súťaži, konanie musí byť v rozpore s dobrými mravmi súťaže a konanie musí byť spôsobilé privodiť ujmu iným súťažiteľom. Medzi navrhovateľom a odporcom 2/ nejde o súťažný vzťah, pretože odporca 2/ nie je vo vzťahu k navrhovateľovi súťažiteľom. Nie sú voči sebe v rovine súťažiteľov na relevantnom trhu. Z tohto pohľadu nie je potom ani rozhodujúce, či odporca 2/ ako otec odporcu 1/ len vypomáhal bez nároku na odmenu alebo bol v akomkoľvek pracovnom vzťahu, pretože nejde o osobu, ktorej činnosť smeruje k dosiahnutiu hospodárskeho prospechu ako cieľový efekt súťažnej činnosti, čím

sa rozumie najmä zisk. Postup súdu prvého stupňa, ktorý voči nemu návrh zamietol, bol preto správny. Súd postupoval správne aj pokiaľ ide o odporcu 1/. Aj keď v tomto prípade možno účastníkov kvalifikovať ako súťažiteľov, odporca 1/ nenapĺňa ďalšie zákonom predpokladané podmienky generálnej klauzuly, konkrétne, že konanie odporcu 1/ bolo v rozpore s dobrými mravmi súťaže a jeho konanie bolo objektívne spôsobilé privodiť ujmu iným súťažiteľom. Právna náuka rozlišuje medzi pojmom dobré mravy súťaže a pojmom dobré mravy vo všeobecnosti. Nie každé porušenie zásad poctivého obchodného styku je konaním v rozpore s dobrými mravmi súťaže. Musí ísť o také konanie, ktoré objektívne vylučuje alebo v negatívnom slova zmysle mení funkciu hospodárskej súťaže. Úsilie odporcu 1/ smerujúce k uzavretiu nájomnej zmluvy s vlastníkom alebo správcom nehnuteľnosti, v ktorej sa dotknutá kaviareň nachádzala, nemožno považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi súťaže. V rámci relevantného trhu je vecou prenajímateľa, s kým a za akých podmienok uzavrie nájomnú zmluvu. Ponuka odporcu 1/ bola zrejme výhodnejšia, keď sa prenajímateľ rozhodol ukončiť nájom s navrhovateľom a uzavrel nájomnú zmluvu s odporcom 1/. Takýto postup nie je v rozpore s dobrými mravmi súťaže. Keďže ani voči odporcovi 1/ nie sú splnené kumulatívne zákonom predpokladané podmienky upravené v § 44 ods. 1 Obch. zák., nie sú splnené ani podmienky pre uplatnenie právnych prostriedkov ochrany proti nekalej súťaži upravené v § 53 a následne v § 757 v spojení s § 373 a nasl. Obch. zák. Odvolací súd preto odvolaniu navrhovateľa nevyhovel.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 OSP, ale pretože si odporcovia žiadne trovy nevyčíslili a z obsahu spisu sa nezistilo, že by im nejaké trovy vznikli, odvolací súd im žiadne trovy nepriznal.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 22. apríla 2008

**JUDr. Margita F r i d o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: